

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.567/2019/7. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

. Farkas Antónia előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű

A felperesek képviselője:

Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Hantos Ádám ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Bányai Gábor ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

övárosi Törvényszék 61.Pf.639.733/2018/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.90.087/2015/88.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I-II. rendű felpereseknek személyenként 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint, a III. rendű felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint, a IV. rendű felperesnek 38.100 (harmincezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 1.060.100 (egymillió-hatvanezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I-II. rendű felperesek gyermekét - aki a III-IV. rendű felperesek testvére volt - 2011. december 31-én tolatás közben elütötte a P. Kft. üzemeltetésében levő mozgóárus gépjármű. A két éves négy hónapos kislány a baleset következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen

életét veszítette.

- [2] Az I-II. rendű felperesek a balesetet megelőzően Cs.Mné - a gyermek nagymamáját - bízták meg a kislány felügyeletével, akinek bűnösségét a bíróság ítéletében gondatlanságból elkövetett emberölés büntetőjében megállapította.
- [3] A károkozó gépjármű a baleset időpontjában az alperesnél rendelkezett érvényes felelősségbiztosítással.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az I-IV. rendű felperesek keresetükben a gyermek halálával okozati összefüggésben keletkezett vagyoni és nem vagyoni káraikat érvényesítették.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen arra történő hivatkozással, hogy Cs.Mné tevékenysége az általa biztosított gépjármű mint veszélyes üzem körén kívül eső elháríthatatlan körülmény. Másodlagosan hivatkozott az I-II. rendű felperesek mint a felügyeleti jog gyakorlására kötelezett személyek közrehatására.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. és II. rendű felperes részére személyenként 4.500.000 forint, a III. rendű felperes részére 1.000.000 forint, a IV. rendű felperes részére 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, továbbá a II. rendű felperes részére vagyoni kártérítés címén 201.530 forint megfizetésére kötelezte az alperest, a II. rendű felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította.
- [7] Indokolásában kifejtette, hogy az alperes biztosította a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 2.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 40. § (1) bekezdésében foglaltakat megszegve nem a menetirány szerinti jobb oldalra, az útpadkára lehúzódba, hanem a felperesek ingatlanához közelebb, a menetirány szerinti bal oldalon állt meg, a gépjármű jobb oldalán elhelyezkedő kiszolgáló ablak így az út közepe fele helyezkedett el, megfosztva ezzel az I. rendű felperest, hogy az ingatlana kapujára rálásson, a kiszaladó gyermekét észrevegye, és a kialakuló veszélyhelyzetet elhárítsa.
- [8] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a II. rendű felperes a kisgyermek feletti felügyeleti, gondozási jog gyakorlásával a perben nem álló Cs.Mné, a nagymamát bízta meg, akivel a család egy háztartásban él. Érvelése szerint Cs.Mné mind életkoránál, mind szellemi képességénél fogva gyermekek felügyeletére való képességgel rendelkezett, amiből fakadóan az ő megválasztásában az I-II. rendű felpereseket mulasztás nem terhelte. Utalt arra is, hogy az általában elvárhatóság mércéjét is kielégíti az az eljárás, ha a szülő saját gyermekét a nagyszülő gondozására bízta.
- [9] Utalt arra, hogy Cs.Mné bűnösségét a bíróság jogerős ítéletével megállapította. Álláspontja szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp) 4. § (2) bekezdése szerint a polgári bíróság a büntető ügyben megállapított tényállástól eltérő megállapítást nem tehet anélkül, hogy az elítélt bűnösségére az kihatással ne legyen. Megjegyezte, hogy sem az I. rendű, sem a II. rendű felperes büntetőjogi felelőssége nem került megállapításra.
- [10] Érvelése szerint a gépjármű vezetője tudta, hogy az I-II. rendű felperesek kisgyermekeket nevelnek, és a kapujuk nyitott állapotát is látta, ennek ellenére a KRESZ 43. § (4) bekezdés b) pontjában, valamint a KRESZ 33. § (3) bekezdésében foglalt előírásokat figyelmen kívül hagyva kezdte meg a gépkocsival a tolatást. Utalt arra is, hogy a tolatókamera vagy tolatóradar a KRESZ 33. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítését teszi kényelmesebbé, azonban annak hiánya nem eredményezheti a jogszabályi előírások teljesítése alóli mentesülést.
- [11] Fentiek alapján az elsőfokú bíróság az alperesnek sem a kimentésre, sem a közrehatás megállapítására vonatkozó hivatkozását nem találta megalapozottnak.

- [12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta.
- [13] A másodfokú bíróság álláspontja szintén az volt, hogy az alperes nem mentesülhet a veszélyes üzemi felelősség alól. Utalt arra, hogy az alperes az elsőfokú bíróság ítéletét az I-II. rendű felperesek felróható magatartása megállapításának mellőzése miatt támadta.
- [14] Hangsúlyozta, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése szerint a jelen eljárásban volt lehetőség a büntetőügyben meghozott ítéletben megállapítottól eltérő tényállás megállapítására, mivel jelen perben Cs.Mné nem volt peres fél, nem az általa elkövetett és a bíróság által jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni következményeiről döntött a polgári bíróság.
- [15] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. Megjegyezte, hogy az sem vezetett volna az alperes mentesüléséhez, ha az I. rendű felperes a nagyobbik gyermekével ment volna ki vásárolni, és a kisebbik gyermekét az udvaron hagyta volna. Érvelése szerint a kisebbik gyermek halálát az okozta, hogy a gépjármű őt elütötte tolatás közben. Kiemelte, hogy a gépkocsivezető nem bízhatott alappal a tolatás veszélytelenségében, amikor észlelte a kapu nyitott állapotát és tudomása volt kiskorú gyermekek jelenlétéről is az ingatlanban. Emellett szabálytalanul úgy állt meg az útesten, hogy az árukiadó ablak nem a védett járda, hanem az úttest felé került, takarva az ingatlan felé a kilátást.
- [16] Hangsúlyozta, hogy kármegosztásra csak akkor van lehetőség, ha a károsult közreható magatartása felróható és közvetlen okozati összefüggésben áll a bekövetkezett kárral. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I-II. rendű felperesek a gyermekeket a nagymama, Cs.Mné felügyeletére bízták. Megállapította, hogy a gyermekek életkorára tekintettel Cs.Mnének kellett volna arról gondoskodnia, hogy felügyelet nélkül ne mehessenek ki az udvarra.
- [17] Érvelése szerint az I-II. rendű felperesek nem tanúsították az elvárható magatartást, amikor nem gondoskodtak a kapu zárva tartásáról. Álláspontja szerint azonban még részben sem állapítható meg, hogy a kár az I-II. rendű felperesek magatartásával okozati összefüggésben keletkezett volna, ugyanis érvelése szerint az események láncolatából kiragadott mulasztás nem teremt egyenes oksági összefüggést a balesettel, mivel az nem állapítható meg, hogy a kapu zárva tartása esetén a baleset bizonyosan elmaradt volna és az sem, hogy a kapu nyitva hagyásával a baleset mindenképpen bekövetkezett volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezésével a marasztalási összeget az I-II. és IV. rendű felperesek esetében leszállítani, a III. rendű felperes esetében mellőzni kérte. Felülvizsgálati kérelme ténybeli és jogi indokolásául kérte figyelembe venni az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében írtakat.
- [19] Állítása szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontját, a 221. § (1) bekezdést, a 239. § rendelkezéseit, a 3. § (3) bekezdést, a 164. § (1) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 345. § (2) bekezdését, a 347. § (1) bekezdését és a 355. § (1)-(4) bekezdéseit.
- [20] Érvelése szerint jelen per szempontjából lényeges ellentmondások nem kerültek feloldásra, a tényállás nem P.I. következetes tanúvallomása, V.A. első tanúvallomása és az I. rendű felperes első vallomása alapján lett megállapítva, azaz oly módon, hogy az I. rendű felperes nagyobbik gyermekével ment ki vásárolni, míg a kisebb gyermekét az udvaron hagyta. Erre figyelemmel állítása szerint nem nyert bizonyítást, hogy az I-II. rendű felperesek a gyermekek felügyeletével a nagymamát bízták volna meg, és a felügyelet körében az általában elvárható magatartást tanúsították volna. Állította, hogy a gyermek konkrét, határozott rábízása a nagymamára tényszerűen nem történt meg. Utalt arra is, hogy a kártérítési felelősség szempontjából lényeges tényekre, a körülményekben

és a bizonyítékok körében mutatkozó lényeges ellentmondásokra figyelemmel a tényállási elemek eltérő szempontú vizsgálata lett volna indokolt, amely nem történt meg. Kiemelte, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése körében elfoglalt téves jogi álláspontja miatt az elsőfokú bíróság az eltérés lehetőségét meg sem vizsgálta, a lényeges ellentmondások feloldását meg sem kísérelte.

- [21] Hangsúlyozta, hogy az I-II. rendű felperesek mint gyermekük gondozói felelősséggel tartoznak azért, mert a baleset során nem úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, mivel nyitva hagyták a ház előtti nagykaput, és lehetővé tették a gyermek felügylet nélkül történő úttestre szaladását.
- [22] Nem értett egyet a másodfokú bíróság álláspontjával, amely szerint eltérő tényállás mellett sem lett volna lehetőség kármegosztás alkalmazására. Érvelése szerint az I-II. rendű felperesek magatartása indította el az okfolyamatot, és bármelyikük közrehatása nélkül a baleset nem következett volna be.
- [23] Tévesnek tartotta a másodfokú bíróság indokolását a gépkocsivezető szerepével kapcsolatban. Állította, hogy a gépjármű vezetője alappal bízhatott a tolatás veszélytelenségében, mivel az I. rendű felperes a házba visszaindult a gyermekével, más személyre pedig nem kellett számítania.
- [24] Hangsúlyozta, hogy a nem vagyoni kártérítés megállapításainak szempontjai nem állottak fenn a III. rendű felperes esetében, a többi felperesnél pedig a kármegosztás és az elszenvedett hátrányok súlya alacsonyabb kártérítési összeget indokolt volna.
- [25] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben tartalmában a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Álláspontjuk szerint a Pp. 4. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé az ügyben más tényállás megállapítását, mert az az elítélt bűnösségére is kihatással lett volna. Az összecszerűség körében utaltak arra, hogy a jogerős ítélet szerinti összegek nem tekinthetők eltúlzottnak, azok az elszenvedett pszichés sérelmekkel arányban állnak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 270. § (2) és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül.
- [28] Elsőként rámutat arra a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelemben nem elegendő a fellebbezésre, illetve annak indokaira hivatkozni, mert az értelemszerűen nem tartalmazhatja azokat az érveket, amire a fél a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát alapítja. Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelynek során a kötelezően jogi képviselővel eljáró fél magában a felülvizsgálati kérelemben köteles előadni az annak alapjául szolgáló jogszabálysértést és annak indokait. Erre tekintettel tehát a Kúria az alperes fellebbezésre és abban foglalt ténybeli és jogi indokolásra vonatkozó hivatkozását a felülvizsgálati eljárásban nem vehette figyelembe, ezért a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt és jogi indokokkal alátámasztott jogszabálysértések vonatkozásában vizsgálta.
- [29] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontját, a 221. § (1) bekezdést, a 239. § rendelkezéseit, a 3. § (3) bekezdést, a 164. § (1) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, továbbá a Ptk. 345. § (2) bekezdését, a 347. § (1) bekezdését és a 355. § (1)-(4) bekezdései megsértését állította.
- [30] Az alperes a Pp. 220. § (1) bekezdés d) pontjára és a 239. § rendelkezésére, továbbá a Pp. 3. § (3) bekezdésre és 164. § (1) bekezdésre alapított jogszabálysértésnek nem adta indokát, ezért ezeket a

hivatkozásokat a Kúria a Pp. 270. § (2) bekezdésben és 272. § (2) bekezdésben, valamint a Kúria 1/2016. (II. 15.) PK véleményében megfogalmazott tartalmi követelmények hiányára tekintettel érdemben nem vizsgálta.

- [31] Nem értett egyet a Kúria az alperessel abban, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését. A másodfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy a bizonyítási eljárás anyaga miért nem vezetett az alperes által indítványozott tényállás megállapítására, külön kitért arra is, hogy miért nem mentesült volna az alperes akkor sem, ha az I. rendű felperes a kisebbik gyermekét az udvaron hagyva a nagyobbik gyermekével ment volna ki az autóhoz vásárolni. Az ítélet indokolása tartalmazza azt is, hogy a másodfokú bíróság miért értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I-II. rendű felperesek gyermeküket a nagymama felügyeletére bízták, és miért nem állapította meg az I-II. rendű felperesek közrehatását a baleset bekövetkezésében. Ennek folytán a felülvizsgálati kérelemben írtakkal ellentétben az volt megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtaknak teljes mértékben eleget tett, indokolási kötelezettségét nem sértette meg. A felülvizsgálati kérelem e hivatkozása tehát alaptalan.
- [32] Osztotta a Kúria a másodfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben is, hogy a jelen eljárásban a Pp. 4. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére lett volna lehetőség Cs.Mné büntetőügyében meghozott ítéletben megállapítottól eltérő tényállás megállapítására. Azonban az esetlegesen kármegosztás alapjául szolgáló tényállás megállapításakor figyelemmel kellett lenni arra, hogy csak olyan eltérő tényállás megállapítására lett volna lehetőség, amely nem eredményezhette volna azt a következtetést, hogy Cs.Mné nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Erre tekintettel helyesen indult ki a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság abból, hogy a nagymama mulasztása indította el azt az okfolyamatot, amely később a baleset bekövetkezéséhez vezetett.
- [33] Nem állapította meg a Kúria a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak sérelmét sem. A Kúria az alperes Pp. 206. § (1) bekezdésére történt hivatkozásával kapcsolatban kiemeli, hogy abban az esetben van lehetőség a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, s ennek eredményeképpen a tényállás megváltoztatására, ha a jogerős határozat iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.). A másodfokú bíróság a tényállást a bizonyítási eljárás során megállapított bizonyítékok egybevetése alapján, azokat a maguk összességében értékelve és meggyőződése szerint elbírálván állapította meg, e tényállás a felülvizsgálati eljárás során is irányadó. A felülvizsgálati eljárásban pedig már nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, az attól való eltérést csak az indokolhatja, ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetéseket tartalmaz. A Kúria álláspontja szerint erről a perbeli esetben nincs szó, a bizonyítékok értékelése alapján a másodfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a gyermek felügyelete Cs.Mné terhelte, az ő mulasztása indította el a kárhoz vezető okfolyamatot, olyan felróható magatartást az I-II. rendű felperesek nem tanúsítottak, amely kellő alapul szolgált volna a kármegosztásra. Egyetértett a Kúria a másodfokú bírósággal abban is, hogy a kapu nyitva hagyása önmagában nem elegendő az I-II. rendű felperesek felróható magatartásának a megállapításához, ugyanis alappal állítható, hogy megfelelő felügyelet esetén a kapu nyitva hagyása mellett sem következett volna be a káresemény. Erre figyelemmel nem sérült sem a Ptk. 345. § (2) bekezdése, sem pedig a 347. § (1) bekezdése.
- [34] Nem sérült a Pp. 206. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdése a nem vagyoni kártérítések összecszerűségének megítélésakor sem. Rámutat a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a döntése alapjául szolgáló tényállás megállapításakor részletesen rögzítette, hogy az I-IV. rendű felperesek a perbeli káresemény során, azzal okozati összefüggésben milyen hátrányokat szenvedtek, részletesen leírta a felpereseknél jelenleg is fennálló testi és lelki tüneteket,

a családi kapcsolatainkban bekövetkezett negatív irányú változásokat. Az elsőfokú bíróság mindezeket a körülményeket érdemi döntésének meghozatalakor figyelembe vette, és a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján, a maguk összességében értékelve, a (3) bekezdés alkalmazásával állapította meg az egyes felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy az I-IV. rendű felpereseket ért nem vagyoni hátrányokkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte az őket ért lelki sérüléseket, megfelelően vette figyelembe az életkorukat, valamint a káreseménykor fennálló ár- és értékviszonyokat. Kiemeli a Kúria, hogy a III. rendű felperes személyiségi jogának sérelme életkorától és természetes kórokú betegségéből eredő mentális állapotától függetlenül megállapítható. Nem vitásan a család hangulata az ő életvitelét is befolyásolja, érzékeli a családtagok érzelmi változásait, betegségéből eredően fokozottabban érinti a családban uralkodó feszültség, amely a baleset óta mindennapjaikat jellemzi. A III. rendű felperest megillető kártérítés összegének a megállapításakor az eljáró bíróságok megfelelően figyelemmel voltak a III. rendű felperes életkorára és a balesettől függetlenül fennálló betegségére is. A IV. rendű felperes esetében pedig helyesen kerültek felsorolásra a testvére elvesztéséből eredő hátrányok, emellett a nála jelentkező önvádat is fokozottan értékelni kellett. Mindezek alapján mind a négy felperes vonatkozásában a megítélt - a bírói gyakorlat szerint sem eltúlzott - nem vagyoni kártérítés arányban áll a perbeli káreseményből eredő, őket ért nem vagyoni hátrányokkal, valamint a káresemény időpontjában fennálló értékviszonyokkal, így leszállításukra - a III. rendű felperes esetén elutasítására - nincs kellő alap.

- [35] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta, mert azok megfeleltek a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

- [36] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a Kúria az alperest az I-IV. rendű felperesek részére a jogi képviselőjükkel felmerült felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg, a 4/A. § szerint általános forgalmi adóval növelten.
- [37] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati pertárgyérték alapul vételével számított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles az államnak megfizetni.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.
- [39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. december 2.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM